

Két műfaj határán: Beszélgetés Szabó Attilával

Írta: Abkarovits Endre, 2010. június 03. csütörtök

Szabó Attila és Ferenczi György

*Aki csak kicsit is érdeklődik a népzene iránt városunkban, az bizonyára ismeri Szabó Attilát, aki sokáig a **Gajdos** együttes primása volt, rock együttesekben is láthattuk, és a zeneiskolában is tanított. Mostanában ritkábban hallhatjuk zenélni Egerben, de országosan egyre ismertebb.*

Talán kezdjük a tanulmányaiddal!

Az egri főiskolán szereztem először történelem-ének szakos diplomát. Ezután indult be Nyíregyházán az ének-zene – népzene képzés. Itt szereztem a következő diplomát 1996-ban. Ide járt a neves népzeneészek többsége. Hogy legyen rálátásom a népi kultúra többi területére is, elvégeztem ezután a Debreceni Egyetemen a néprajz szakot. Népzeneből akkortájt nem volt képzés a Zeneakadémián, az csak a közelmúltban indult be. Így most akár kezdhethnék egy negyedik diplomáért tanulni, de ez a jelenlegi körülmények között (család, koncertezés) már nem lenne egyszerű. Mióta beindult a felsőfokú képzés a Zeneakadémián, azóta a nyíregyházi diplomával csak a zeneiskolák alapképzésében lehet hangszertanárként tevékenykedni.

Magyarországon Kodály óta nem is volt képzés népzeneből zeneakadémiai szinten!

Így van, sőt az ő idejében is csak általános népzene szak volt 1967-ig, hangszeres népzenei képzés akkor se volt. Akkor még nem is játszottak autentikus népzene, csak adatközlők (falusi zenészek), ők viszont nem tanítottak az akadémián... Sajnos ma is az van, hogy pont a legzseniálisabb hegedűsök – papír híján – nem taníthatnak közép- vagy felsőfokon.

A közelmúltig te is az egri zeneiskolában tanítottál.

Igen, az előző tanévig, de akkor úgy döntöttem, hogy a koncertezést választom. A kettő sok volt együtt. Így a családommal is több időt tudok tölteni. Az együttesünk többi tagja is felfüggesztette a civil foglalkozását, s az évi 130-140 koncertre és a próbákra koncentrálnak.

Mondjuk el, mióta játszol az eredetileg kecskeméti Csík Zenekarban!

1995 óta játszom ott, közben párhuzamosan 2002-ig még a Gajdosban is muzsikáltam.

Csík János mellett az együttes másik primása vagy. Az előző években a zenekar hallatlanul népszerű lett. Korábban is nagyon elismert volt népzenei tevékenysége, de amióta néhány rockzenei számot behoztatok a repertoárokba népzenei hangszerekkel, azóta egészen új rétegeket hódítottatok meg. Énekesnők nyilatkoztak legutóbb, hogy te vagy az „átjáró”, a „kapu” a két műfaj között.

A kezdeményező a zenekarvezető volt. Az ő ötlete volt először, hogy játszunk el egy magyarpalatkai akasztóst amerikai hangszerekkel. (A népdal folyamatosan átmegy swingbe, majd visszaúszik megint népzenebe.) De én vagyok az, aki mindkét műfajban jártas, 14 éves korom óta gitározom. 2001-ben már játszottam Lovasi András szólólemezen (*Bandi a hegyről*). Utána koncerteztem velük, hegedültem is, gitároztam is az együttesükben. Akkor jött az a gondolat, hogy a *Kispál és a Borz* szokásos évi

koncertjén nem lenne-e a Csík az előzenekar. Lovasi András mindig is érdeklődött a népzene iránt, sok népzenei kötődésű száma van. Erre a koncertre dolgoztunk fel három *Kispál és a Borz* számot a mi zenei felfogásunkban, amik rákerültek aztán a *Senki nem ért semmit* című lemezünkre. Azóta is a zenei ötleteket, hogy milyen számokat kellene interpretálni, én hozom, de a zenekar egy nagyon jó szűrő, nem engednek akármit.

Ezek szerint van rálátásod a rockzenére is, hogy el tudod dönteni, mely együtteseknek vagy énekeseknek a számaikat érdemes átvenni. Az előző lemez (*Ez a vonat, ha elindult, hadd menjen...*) talán legnagyobb sikere egy *Quimby* dal (Most múlik pontosan...), az új dvd-n meg egy Presser Gábor részvételével előadott száma tűnik slágergyanúsnak. Itt egy bonchidai forgatócs meggy át az ő zenéjébe, majd vissza.

Valóban, van rálátásom a kortárs könnyűzenére, továbbá egy szubjektív szűrőm, hogy milyen jellegű számokat szeretek, s azok között kell megnézni, hogy melyek rokoníthatók a népzenevel. Már van az eddig megjelenteken túl is több olyan szám, amit szeret a közönség, de még nem kerültek lemezre, mert azoknak mindig van egy Csík Jani által elképzelt koncepciója, s nem mindig illenek bele. Talán lesz belőlük egy önálló lemez!

Hogy működik a két prímás viszonya?

Nagyon jól! 15 éve dolgozunk együtt és jól kiegészítjük egymást. Nagyon sok olyan autentikus népzene van Kis-Magyarországon, ami eleve két prímást igényel. Az, hogy Jani a zenekarvezető, nem jelenti azt, hogy mindig ő vezeti a zenét. Van, amikor ő, van, amikor én! Például táncházban menetenként is válthatunk.

Néhány napja egy világzenei verseny zsűrijében láthattunk a tévében. Csík Jánossal együtt a zsűri egyik felét adta a Csík Zenekar. Ez, gondolom, az együttes szakmai elismerése is.

Most már elég sok olyan együttes van, amelyik népi alapokon, de modernebb hangzásvilággal próbálja kialakítani a karakterét. Nekik rendeztek egy versenyt, s a nyolc legjobb vetélkedőjét láthatták a tévénézők.

Most jelent meg legújabb lemezetek, a *Szívestörömet*, illetőleg ez mindjárt kettő, egy dvd és egy cd egy tokban. Népzenei vagy világzenei dvd eddig nem sok volt Magyarországon! Mi a története?

Igen, én is csak háromról tudok, de ilyen dvd + cd kombináció meg ez az első! Ez a tavaly december 30-i koncertünk eredménye. Régi szokás a zenekarunknál, hogy a december 27-i János-napot (Csík János a zenekarvezető!) valahol megünnepeljük. Eleinte Kecskeméten volt ez, aztán a kiadónknál, a Fonó Budai Zeneházban. Azonban ez is kicsinek bizonyult tavalyelőtt az együttes növekvő népszerűsége miatt, ezért a Millenáris Teátrumba tettük át. Előszilveszteri mulatság lett a koncert utáni rész, ami a lemez extráiból ki is derül. Ott olyan hatvanas évekbeli slágereket is eljátszottunk éjfél után, amiket koncerten nem szoktunk.

Egerben mikor hallhatunk titeket legközelebb?

Szeptember 12-én a Magyar Dal Napján. Presser Gábor kért fel minket, hogy csináljunk egy Csík-színpadot bárhol az országban. Végül Egerre esett a választásunk, ahol tavaly komolyzenei színpad volt. Az esemény a központja a Dobó tér lesz. Ennek kapcsán a város megpályázta és el is nyerte a Magyar Dal Fővárosa címet. A Csík lesz a házigazda, s fellépnek mindazon együttesek, akikkel valamilyen kontaktusunk van, például a Gajdos, Herczeg Flóráék, a Kiscsillag (Lovasi András zenekara), Ferenczi György és a Rackajam.

Abkarovits Endre

Megjelent az Egri Magazin 2010. júniusi számában.